

Handläggare: Ann Gardeström
Telefon: 08-508 25411

Till Socialnämnden

Yttrande över revisionsrapporten Samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa

1 bilaga

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som yttrande över revisionsrapporten.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

Revisionskontoret har granskat om det finns en fungerande samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst inom fyra stadsdelsnämnder. Granskningen har utgått ifrån socialtjänstlagen, nationella riktlinjer för samverkan och stadens riktlinjer som antogs av fullmäktige i juni 2010.

Förvaltningen instämmer i stort med revisionskontorets synpunkter. Revisionskontoret anser att fullmäktiges riktlinjer och stödmaterial som arbetats fram av socialförvaltningen i samarbete med utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna utgör en positiv grundförutsättning för arbetet med samverkan. Det finns delar av samverkan som fungerar väl. Möjligheten att konsultera socialtjänsten inför en anmälan är något som skolor och förskolor

generellt är nöjda med. Arbetet med implementeringen av fullmäktiges riktlinjer behöver intensifieras. Rutinerna för hur socialtjänsten bekräftar att en anmälan har tagits emot behöver förbättras. Det pågår ett utvecklingsarbete stadsövergripande och på lokal nivå. De förbättringsområden som revisionskontorets rapport uppmärksammar behandlas inom ramen för detta arbete. Förvaltningen avser att under kommande verksamhetsår tillsammans med utbildningsförvaltningen intensifiera arbetet för att åstadkomma en förbättrad samverkan runt barn som far illa eller riskerar att fara illa.

Bakgrund

Revisionsrapporten "Samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa" har överlämnats till Socialnämnden, Utbildningsnämnden och de fyra granskade stadsdelsnämnderna (Rinkeby-Kista, Hässelby-Vällingby, Södermalm och Farsta) för yttrande. Yttrandet ska ha inkommit till revisorsgruppen senast den 29 februari 2012.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Rapporten i sammanfattning

Granskningens syfte har varit att bedöma om det finns en fungerande samverkan mellan förskolan, skolan och socialtjänsten. Granskningen ska ge svar på några viktiga frågor:

- Har fullmäktiges övergripande riktlinjer omsatts i lokala överenskommelser och handlingsplaner i enlighet med fullmäktiges beslut?
- Fungerar samverkan i enlighet med fullmäktiges beslut?
- Finns förebyggande insatser?
- Följs resultat av samverkan upp?

Granskningen omfattar fyra stadsdelsnämnder samt två kommunala förskoleenheter och två kommunala grundskolor i var och en av de berörda stadsdelarna. Då socialnämnden och utbildningsnämnden gemensamt tagit fram riktlinjer och stödmaterial för samverkan berörs de också av granskningen.

Revisionskontorets samlade bedömning är att det i delar finns en fungerande samverkan runt barn som far illa eller riskerar att fara illa. Det hålls anmälningsmöten i hög grad och det finns fungerande nätverk där även polisen och föreningslivet ingår. Rapporten pekar dock också ut brister inom några områden:

- Arbetet med att träffa lokala överenskommelser har inte kommit så långt
- Ingen av de granskade nämnderna hade överenskommelser som var undertecknade av rektor eller motsvarande
- Fristående skolor och förskolor ingår till liten del och gymnasiet inte alls i stadsdelsnämndernas samverkansstruktur

Revisionskontoret konstaterar att samverkan behöver formaliseras mer för att säkerställa samverkansarbetet. Riktlinjerna som antogs av fullmäktige i juni 2010 föreslog bl.a. att en samverkansöverenskommelse ska undertecknas av ansvariga på olika nivåer samt att protokoll eller motsvarande ska anmälas till stadsdelsnämnden. Inget av detta sker regelmässigt konstaterar rapporten. Revisorerna menar att stadsdelsnämnderna i högre grad behöver efterfråga uppföljning för att på så sätt legitimera samverkan. Vidare behöver tydliga mål för samverkan formuleras.

Granskningen visar att skolorna och socialtjänsten delvis har olika bilder av hur samverkan fungerar. Skolorna är missnöjda med att socialtjänsten sällan bekräftar att anmälan har mottagits och att de inte får veta om anmälan leder till utredning. Socialtjänsten är i högre grad nöjd med samverkan när det gäller kommunala grundskolor och förskolor men har inte någon bra etablerad samverkan med enskilt drivna verksamheter. Avseende samverkan mellan förskolan och socialtjänsten efterfrågar förskolecheferna en förbättrad dialog i mindre sammanhang för att all personal ska involveras.

Angående återkoppling av om en anmälan har skett anger skolorna på Södermalm att de i stort sett är nöjda medan skolorna som intervjuats i de övriga granskade stadsdelarna är missnöjda. Även när det gäller anmälningsmöten verkar det vara en mer etablerad rutin på Södermalm än i de övriga stadsdelarna som har granskats. Skolor och förskolor är generellt nöjda med möjligheten att konsultera socialtjänsten inför en anmälan. Dock önskar de ytterligare möjligheter att kunna diskutera ärenden djupare med socialtjänsten utan att behöva anmäla.

Det konstateras i granskningen att dokumentationen av om anmälaren fått en bekräftelse på att anmälan har tagits emot är bristfällig. Även möjligheten att genom ett samtycke från vårdnadshavarna få veta om en anmälan leder till utredning eller inte verkar utnyttjas i alltför liten utsträckning, från skolans och förskolans perspektiv. Både skolor och förskolor är sammantaget mer kritiska till hur samverkan fungerar än vad socialtjänsten är. En tänkbar förklaring till detta kan enligt revisionsrapporten vara bristande kunskap om myndigheternas uppdrag.

Personalen i skolan och förskolan efterfrågar möten direkt med socialtjänstens personal för att få mer kunskap och för att skapa en dialog mellan de olika verksamheterna.

Avslutningsvis rekommenderar revisionskontoret att arbetet med att implementera stadens riktlinjer intensifieras och att ändamålsenliga forum för dialog mellan de samverkande parterna skapas. Dessutom bör socialtjänsten så långt lagen tillåter eftersträva en öppen kommunikation med skolan och förskolan vid handläggning av anmälningsärenden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer i huvudsak med revisionskontorets synpunkter. Förvaltningen noterar att Revisionskontoret anser att fullmäktiges riktlinjer och stödmateriel som arbetats fram av socialförvaltningen i samarbete med utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna utgör en positiv grundförutsättning för arbetet med samverkan. I staden pågår ett utvecklingsarbete både på stadsövergripande och lokal nivå. De förbättringsområden som revisionskontorets rapport uppmärksammar behandlas inom ramen för detta arbete.

Stödmaterialet

Stödmaterialet är ett förtydligande av riktlinjerna med anvisningar på detaljnivå om hur regelverket ska tolkas på den lokala nivån. Förvaltningen arbetar med en revidering av stödmaterialet i en arbetsgrupp gemensamt med utbildningsförvaltningen och två stadsdelsförvaltningar. När dokumentet är reviderat ska det förankras i verksamheterna inför sedvanlig beredning i respektive nämnd.

Bekräftelse på att anmälan har inkommit

Det krävs en tydligare rutin för att säkerställa att en bekräftelse till anmälare sker. Skolorna uttrycker att de ofta saknar en bekräftelse. Det har vid revisorsgruppens aktgenomgång framkommit att det alltför sällan finns dokumenterat att en bekräftelse har skett. Socialförvaltningen avser att tillsammans med stadsdelsförvaltningarna utarbeta förbättrade rutiner för detta. Här ingår både att verksamheten ska få en bekräftelse samt hur det ska dokumenteras.

Återkoppling och samtycke

Frågan om återkoppling, dvs. att få veta om en anmälan har lett till utredning av barnets situation och hur det går för barnet, är en vanlig tvistefråga mellan anmälningsskyldiga verksamheter och socialtjänsten. Särskilt viktigt blir det för en

verksamhet att få veta att en utredning inte har inletts i de fall det finns kvarstående oro. För de fall utredning inte inleds föreslås följande text i stödmaterialet: "I de fall socialtjänstens ställningstagande (en s.k. förhandsbedömning) leder till att en utredning **inte** inleds måste socialtjänsten sträva efter att få vårdnadshavarnas samtycke så att den anmälade verksamheten får veta att anmälan inte har lett till en utredning. Om vårdnadshavarna motsätter sig detta får inte socialtjänsten informera verksamheten."

Vidare föreslås följande skrivning för de fall där utredning inleds: "Om vårdnadshavarna samtycker till det kan socialtjänsten berätta för anmälaren att en utredning inleds. Socialtjänsten ska alltid verka för ett samtycke men en sekretessprövning måste alltid göras. Sekretessen innebär att ingenting som rör enskildas personliga förhållanden får röjas."

För att inte fastna i diskussioner och hinder runt sekretessen är det väsentligt att fungerande samverkansrutiner fastställs och förankras mellan och inom varje stadsdelsförvaltning och dess samverkansparter.

Konferenser under våren 2012

Förvaltningen planerar tillsammans med utbildningsförvaltningen ett antal regionala konferenser under våren 2012 riktade till chefer inom förskolan, skolan och socialtjänsten inklusive funktionshinderomsorgen. Utbildningsförvaltningens nya organisation som innebär att en grundskolechef ansvarar för två geografiska stadsdelsnämndsområden föreslås utgöra de geografiska sammanhangen för konferenserna. Syftet med konferenserna ska vara att förankra och tydliggöra riktlinjerna och stödmaterialet samt öka kunskapen om varandras uppdrag. Det förväntade resultatet är bl.a. att undertecknade samverkansöverenskommelser och tydliga rutiner för samverkan ska finnas i alla stadsdelsförvaltningar. En utmaning är att involvera fristående skolor och förskolor i samverkansarbetet.

Placerade barns skolgång

Utbildningsförvaltningens granskning av placerade barns rätt till skolgång kommer att färdigställas under januari-februari 2012 och presenteras under ovan nämnda konferenser. En fortsatt diskussion kommer att föras om tänkbara insatser för förbättringar inom området.

Uppföljning

Det är förvaltningens mening att varje stadsdelsnämnd tillsammans med andra berörda verksamheter bör formulera uppföljningsbara mål för samverkan lokalt. Ett medel att följa upp att samverkan sker är att protokoll från ett visst antal

samverkansmöten per år rapporteras till stadsdelsnämnden. Som revisionsrapporten påpekar syftar detta till att legitimera och uppmuntra samverkan. Socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen behöver dessutom formulera mål på en stadsövergripande nivå och skapa modeller för uppföljning av dessa mål.

Bilaga: Revisionsrapport nr 9/ 2011 Samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa